

Recerca empírica

Departament: MIDE

Professorat: Antoni Sans

Competències que es desenvolupen en l'assignatura.

- Saber seleccionar el paper i sentit de cada metodologia i tècnica de recollida d'informació dins d'un procés d'investigació.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi en la construcció de coneixement.
- Capacitat d'organització i planificació del procés d'investigació.
- Coneixements d'informàtica documental educativa.
- Analitzar i interpretar les diferents parts d'un informe de recerca amb criteris d'utilitat, precisió i ètica.

- Treballar en equip acomplint les responsabilitats pròpies, afavorint el desenvolupament del grup i l'aprenentatge dels seus membres.
- Pensament crític, reflexiu i autònom sobre la base del rigor.
- Capacitat de generar aprenentatge autònom.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura.

- Identificar i formular problemes d'investigació propis de la recerca empírica i conèixer les possibilitats i límits.
- Comprendre i saber portar a terme els diversos mètodes i dissenys de recerca empírica (experimentals, quasi-experimentals i ex-post-facto).
- Identificar i operativitzar variables.
- Dissenyar un procés de mostratge.
- Entendre les principals modalitats d'anàlisi de dades aplicats a la recerca empírica.
- Aplicar els criteris de rigor científic.
- Interpretar els resultats.

Blocs temàtics o de continguts.

BLOC 1.- Investigació d'enfocament experimental

1.1.- Contextualització històrica

1.1.1. El pensament filosòfic dels segles XIX

1.1.2. Desenvolupament de la metodologia experimental

1.2.- Principis i mètodes

1.2.1. Fases d'una recerca

1.2.2. Estudi de variables

1.2.3. Principi de la variància

1.2.4. Control de variables estranyes

1.2.5. Limitacions i efectes no volguts

1.3.- Dissenys més corrents

1.3.1. Dissenys preexperimentals

- 1.3.2. Dissenys experimentals
- 1.3.3. Dissenys quasiexperimentals
- BLOC 2.- Investigació d'enfocament experimental
- 2.1.- La investigació ex-post-facto
  - 2.1.1. Característiques pròpies i diferenciadores.
  - 2.1.2. Possibilitats i límits d'aplicació
- 2.2.- Els estudis descriptius
  - 2.2.1. Els estudis per enquesta
  - 2.2.2. Els estudis observacionals
- 2.3.- Els estudis comparativo-causals
- 2.4.- Els estudis de desenvolupament
  - 2.4.1. Els estudis longitudinals
  - 2.4.2. Els estudis transversals
  - 2.4.3. L'anàlisi de cohorts
- 2.5.- Els estudis correlacionals
  - 2.5.1. Els estudis correlacionals i predictius
  - 2.5.2. L'anàlisi factorial
- 2.6.- Altres aplicacions ex-post-facto
  - 2.6.1. L'anàlisi causal
  - 2.6.2. L'anàlisi discriminant
  - 2.6.3. L'anàlisi de conglomerats
  - 2.6.4. L'escalament multidimensional

Metodologia i organització general de l'assignatura.

El curs es planteja com a participatiu mitjançant lectures, treball individual i en petit grup, reflexions i posades en comú en gran grup. Les sessions compaginaran la teoria amb el treball pràctic. Al llarg del mateix s'aniran fent diverses propostes d'activitats.

Les sessions d'explicació dels temes aniran acompanyades de comentaris crítics d'articles d'aquesta modalitat. També es faran pràctiques de cerca documental relacionades amb un projecte sobre un possible tema de recerca educativa d'alguna d'aquestes modalitats metodològiques. Finalment es farà una posta en comú de les activitats.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges.

L'avaluació continuada es realitzarà mitjançant les següents activitats:

Elaboració d'una carpeta individual d'aprenentatge. Aquesta carpeta tindrà:

25% . Un projecte de recerca original de metodologia empírica.

25% . Cerca documental

25% . Diari personal de l'assignatura. Treball individual de reflexió dels articles analitzats.

Autoavaluació. Treballs optatius

25% . Heteroavaluació del professorat.

Fonts d'informació bàsica.

- ARY, D; JACOBS, L CH. y RAZAVIEH, A. (1989): *Introducción a la investigación pedagógica*. México: Interamericana.
- BISQUERRA ALZINA, R.(Coord.) (2005). *Metodología de la investigación educativa*. Madrid: La Muralla.
- BUENDIA, L.; COLÁS, P. y HERNÁNDEZ, F. (1998): *Métodos de investigación en psicopedagogía*. Madrid: McGraw-Hill / Interamericana de España.
- CAMPBELL, D.T. y STANLEY, J.C. (1973): *Diseños experimentales y cuasiexperimentales en la investigación social*. Buenos Aires: Amorrortu.
- COHEN, L. y MANION, L. (1990): *Métodos de Investigación educativa*. Madrid: La Muralla.
- DEL RINCÓN, D.; ARNAL, J; LATORRE, A y SANS, A. (1995): *Técnicas de investigación en Ciencias Sociales*. Madrid: Dyckinson.
- ETXEBERRIA, J.; y TEJEDOR, J. (2005). *Análisis descriptivo de datos en Educación*. Madrid: La Muralla.
- FERNÁNDEZ DÍAZ, M.J. y otros (1991): *Resolución de problemas de estadística aplicada a las ciencias sociales*. Madrid: Síntesis.
- GLASS, G.V. y STANLEY, J.C. (1986): *Métodos estadísticos aplicados a las ciencias sociales*. México: Prentice-Hall Hispanoamericana.
- LATORRE, A.; DEL RINCÓN, D. y ARNAL, J (1996): *Bases metodológicas de la investigación educativa*. Barcelona: GR92.
- LIZASOAIN, L. y JOARISTI, L. (2003) *Gestión y análisis de datos con SPSS* . Madrid: Thomson Paraninfo.
- MCMILLAN, J.H., SCHUMACHER, S. (2005). *Investigación Educativa: Una Introducción conceptual* (5ª Ed.). Madrid: Pearson Educación.
- RODRIGUEZ, G; GIL, J y GARCÍA, E. (1996): *Metodología de la investigación cualitativa*. Archidona (Málaga): Aljibe.
- ROJAS, A.J.; FERNÁNDEZ, J.S. y PÉREZ, C. (Eds) (1998): *Investigar mediante encuestas. Fundamentos teóricos y aspectos prácticos*. Madrid: Síntesis.
- WALKER, M. (2000). *Cómo escribir trabajos de investigación*. Barcelona: Gedisa.